

Szerkesztőség és kiadóhivatal  
Szentegyház-utca 41. szám  
Telefon-szám 586.

Hirdetések jutányos árban főlvetnek:

az „Előre” kiadóhivatalában,  
Ajtai K. Albert könyvnyomdájában  
(Deák Ferenc-u. 4. sz.)  
és Radics Sándor könyvkereskedésében  
(Szentegyház-u. 1. sz.)

# ELŐRE

Megjelenik naponként, délután,  
vasárnap kivételével.

Egy szám ára 2 fillér.

Előfizetés egy hónapra:  
helyben (házhoz hordva) — 80  
vidékre (postán) 1— korona

## Nyílt kérdések a kolozsvári „Ujság”-hoz.

Miért nem veszik észre, hogy *Apponyi* nem adott programot és elsikkasztotta az állami oktatást?

Miért nem korholják a *kormányt*, mert a bécsi paktum értelmében megengedte a szászvárosi kétféjű sas leleplezéseit?

Miért nem irnak soha egy sort sem arról, hogy már a *kormány* (t. i. függetlenségi) pártban nagy az elégedetlenség a „nemzeti” uralom miatt?

Azt hiszik, hogy az Önök emlegette „kötelességteljesítés felemelő érzése” nem jut az „Ujság”-nak osztályrészül, ha meg írják az igazságot.

### SOROK.

**Egy gyékényen!** Egy gyékényen árul immár *Polónyi*, a »nemzeti uralom« öblőszájú oszlopa *Lányival*, a törvénytelen, imparlamentális, abszolút hazaáruló, darabant-ügyvezetővel. *Lányi*, a koalíciós, akkor *ellenzéki* lapokra adott szájkosarat, *Polónyi* a szociálistákra, amért nem támogatják a kormány törvénytíprásait. *Lányi* helyesli a *Polónyi* eljárását. Mester dicséri a tanítványát. Csak az a különbség köztük, hogy az abszolút kormány tagjai annakidején nem verték a mellüket, egy szóval se mondták, hogy »barátai a sajtószabadságnak«. Ami akkor *megbocsáthatatlan gáztett* volt, az ma a *Polónyiak* szerint bizonyára semmi egyéb, mint a *törvények hazafias értelmezése a nemzeti ügy érdekében*.

### Beszélt a prókátor.

Nem csalódtunk. Egy szóval sem cáfolta meg *Polónyi* az ellene emelt vádat.

*Vázsonyi Vilmos* szedte széjjel a *Kossuth—Polónyi-féle* sajtótípró rendeletet. Merészen vágta a kormány szemébe, hogy miért vontá vissza a *Lányi—Vörös-féle* rendeletet, mikor helyébe a *Kossuth—Polónyi* rendelet lépett. A különbség csak az, a darabantok rendelete a *kétféjű sas*, a *Polónyi* rendelete a *tulipán* jegyében született.

Miről van szó? Van egy intézményünk és van egy rendeletünk. A szomorú intézmény az éjjeli ügyészség és a vele kapcsolatos hajnali vizsgálóbíróság, mely éjjel-nappal azon van, hogy minél több izgatási pert ellásson. A szomorú rendeletünk pedig életbe lépteti a cabinet noirt. Joga van rendőrségnek, vizsgálóbírósnak bárki leveleit átvizsgálni, átkutatni. Az éjjeli ügyészség és cabinet noirral kitörülték Magyarországot a Nyugat államainak sorából.

*Polónyi* prókátor semmi mást nem tudott felhozni rendelete védelmére, mint az aratósztrájkot és a sajtó visszaéléseit meg kellett volna előzni. S az, hogy a sajtónak visszaélései vannak s hogy az aratósztrájkot meg kellett volna előzni, mennyiben tesz jogossá, vagy alkalmassá egy olyan eszközt, melyről *nem bizonyos, hogy a sajtó visszaéléseit lehetlenné teheti, az arató sztrájkot megelőzheti?* De erről az eszköztől bizonyos az, hogy az emberiség legfontosabb szabadságát semmisíti meg. Hogy *Rockefeller* Párisba szökött, *van e jogom egész Páriszt házastól-emberestől felrobbantanom*, csak azért, mert az ohioi elfogatási parancs azt mondja, hogy élve, vagy halva el kell őt fogni? *Az állam*

*érdeke csak az, hogy nyakon csipjék, de nem az, hogy belepustuljon egy félvilág. Az állam érdeke lehet az aratósztrájk megelőzése, de az állam raison nem követeli meg, hogy ezért felrobbantsák a modern állam fundamentumát a gondolat szabadságát.*

Itt más modusról kell gondoskodni. Más eszközt kell megteremteni. »A sajtószabadság nem az ujságok java és nem az ujságíróké, hanem mindenké!«

Épen azért vissza a középkori intézményekkel! Le az éjjeli ügyészség és a cabinet noirral!

### Buffalo nálunk.

#### Amerikai város Kolozsvárt.

Korán ébredt ma ez a kihalt város. Talán olyanok is voltak, a kik le se feküdtek és átvirasztották az elmúlt éjszakát, csakhogy szemtanui lehessenek a világhírű csoda: a Buffalo cirkusz megérkezésének. És valóban irigyeljük is azokat, a kik a kényelmi szempontokat feláldozva kimentek ezen a maga nemében páratlan amerikai karaván megtekintésére. Sok az mit egy figyelmes szemlélő képzete megragadhat. Volt itt annyi sok hasznos látnivaló és tanulságos anyag, hogy e kincses város polgárai évtizedekre is nyerhetnek belőle okulást a maguk javára. A munkát és a téllenséget látjuk egymással szembe állítva Buffalo sátrai körül. Ezek mintegy 5000 négyzet méternyi területet foglalnak le maguknak a nagy kiterjedésű baromvásártéren, hol a Buffalo cirkuszt ma felépítették.

Egy amerikai város kapui nyílnak meg a Buffalo-cirkusz bejáratainál. A mi e kapukon belül esik nem a mi világunk, a művelt nyugati kulturáé, az utólréhetetlen amerikaié. Mi büszke magyarok csak künn a sátrak körül vagyunk kénytelenek vesztegelni és bámulni a benn összehalmozódott csodákat, a melyek oly ékesen tudnak beszélni arról, a mi nálunk messze időkig kivihetetlen — a munka és a tőke békés egyetértéséről...

Kevéssel öt óra után robogott be Kolozsvárra Buffaloék legelső vonata, a mely külön vagonokban magával hozta az óriási vaspántos szekereket, a hatalmas stájer lovakat és a gőzre berendezett amerikai konyhát. A vonat a vasuti raktár közelében állott meg, a hol a kíváncsiak ezrei várták az érkezőket. Egy rövid félóra múlva megérkezett a második különvonat is magával hozva négyszáz darab gyönyörű cirkuszlovat, a minőket alig lehet látni európai cirkuszokban. A harmadik vonaton kevéssel 7 óra előtt jött meg a nyolcszáz tagból álló működő személyzet és a rézbőrű indiánusok, a Buffalo-vállalat ezen legkülönösebb nevezet-

ségei. Harcias természetű szilaj emberek ezek az amerikai indiánusok, szinte azt mondhatni róluk, hogy istenkisértésig vakmerőek és vadak. Rendkívül csontos, szőrtelen arcuk legesekélyebb rokonszenvet sem árul el. Tekintetük mérsz és barátságtalan. Beszédjük inkább ugatáshoz hasonló hangzavar a mi előtör ajkairól, mikor szót akarnak váltani a hozzájuk tartozókkal. Idegenekkel nem igen beszélnek s ha megkísérlik is alig van benne köszönet. Egy uri asszony ugyancsak megjárta velük. Kíváncsiságból fellebbentette az egyik ponyvasátort, a melyben egy indián család éppen reggeli fürdőzését végezte. A mosakodásban megzavart indiánok a kíváncsi uri nő érdeklődését azzal honorálták, hogy egy jó dézsa vízzel szemközt öntötték. A leöntözött uri nő átázva és sikoltozva menekült el a barátságtalan indiánoktól, a kik ily eredeti felfogásban mutatják be vendégszeretetüket. Egy másik indiánnak szintén akadt egy afférje egy fiatal műkedvelő fényképésszel, a ki az indián portréját szerette volna lekapni. Az indián egy darabig csak nézte a fényképező gépet és az amatőrt, de egyszer kifogyott türelméből és mint egy sakál reárontott a szegény ifjura és egy szempillanattal kiragadta kezéből a róla felvett fényképlemezt. Buseszadásul még két botütéssel is megtisztelte a bámuló ifjút, a kinek ezenfelül még gépét is elrontotta ez a rézbőrű modell.

De vannak ám a Buffalo társaságnak egyéb érdekességei is. Különösen feltűnést keltő, hogy ez a rengeteg embertömeg mily szótalanul, de annál fürgébben dolgozik. Felügyelőt, ellenőrző munkavezetőket alig lehet látni. Buffalo mindenik embere biztos tudatában van a rája várakozó kötelességeknek és minden parancs nélkül elvégzi munkáját. A tétlenül báméskodó csoportokat figyelmükre se méltatják ezek a munka emberek, sőt ha véletlenül utjukba kerülnek egyszerűen félrelökik őket és tovább sietnek munkájukra. A sok száz között csak egyetlen egy embert tudunk felfedezni, a ki némi felvilágosítással szolgált és a kérdezősködőkkel szóba állott. A kocsivezető volt ez, a ki nem éppen véletlenül magyar ember... *Az idő pénz* elve a maga demokratikus valóságában érvényesül a Buffalo-sátrakban, melyeket rövid egy óra alatt fel bírnak építeni ezek a gyorskezü amerikaiak.

A legnagyobb boszorkányság a konyhán található, a mely gőzerőre van berendezve. Három szakács állandóan süt-főz a tűzhelynél leirhatatlan gyorsasággal és ügyességgel. A szakácsok mindig a legelső külön vonattal indulnak el és megérkezésük után mindjárt felállítják a konyhát, hogy mire a társulat megérkezik a tagokat már készen várja a meleg étel, reggeli avagy vacsora. Az étkeket csak utalványok ellenében adják ki a felszolgáló pincérek, akik fehér vászon siphában és kabátban végzik teendőiket.

De ki tudná felsorolni a Buffalo-cirkusz tömördek látványosságát. Elég legyen annyi,

hogy megjöttek és bemutatják nekünk is az ő sajátos tudományukat, a melyek közül minden kétségen felül a szakadatlan munkálkodást és a soha el nem lankadó tetterőt lehet leg többre becsülni és megdícsérni ország-világszerte.

**Lengyel Zoltán** képviselő a „Nap“-ban „Hol a vezérő gondolat?“ címen vezető cikkben így ír:

„Nagy egységes, vezérő gondolat uralkodott a nemzeten, vitt előre hatalmas szárnyalással. Nagy nemzeti előhaladásról álmódott a rajongás. *Négyszáz éves rabság után — szabad Magyarország!* És meg volt a nagy harc. *És nem lett belőle semmi sem.*“

„Két ut áll előttünk, vagy megalakul az egységes függetlenségi tábor szervez és harcol és a kiknek ez nem tetszik: akkor ki kell alakulnia a *radikális függetlenségi ellenzéknek.*“

Más ut tehát már Lengyel szerint sincs, mint *radikális ellenzék teremtenei.*

### Á mit Bécsben el nem paktáltak, elpaktálják itthon.

Apponyi — óvatos.

#### Nem akar állami iskolát.

A függetlenségi párt — rája rosszabb időkben — programm gyanánt hirdette az összes iskolák államosítását. Mert bizony az általános titkos választói jog után a *becsületes, magyar politikának* ez volna a legelső feladata. Most hogy elpaktáltak a magyar *vezényszót*, sőt még a darabantok által is kilátásba helyezett magyar *ezrednyelvet* is, a minek pedig méltán tulajdonítottak nagy fontosságot, kétszeresen sürgős és hasznos volna legalább az elemi iskolák államosításával gyorsabb tempóban haladni. Mert hát az elemi iskola, mint népnevelő intézmény, leggazdagabb forrása lehetne a magyar kultúrának. Sőt mondhatni: egyedül a magyarnyelvű állami iskolák oldhatnák meg a *nemzetiségi kérdés* legnehezebb részét is. Nem tartjuk helyesnek az *erőszakkal* való magyarosítást, de azt hisszük idegen anyanyelvű polgártársainknak csak előnyére válnék, ha már gyermekkorunkban, az iskolában megtanulnának magyarul. Mert az *igazságszolgáltatás és közigazgatás* nyelve magyar lévén: *jogos* érdekeiket így a magyar nyelv birtokában magukat hathatósan tudnák védeni. S nem történnék velük annyi *vélt igazságtalanság* a hatóságok részéről, mint most. Az állami közoktatás ezenkívül felszabadítaná a népet a pópák és papok sokhelyt butító befolyása és azon nagyobb egyházi terhek alól, a melyeket a felekezeti iskola rája mér.

S a nemzeti kormány leggyönyörűbb hangu apostola gróf Apponyi Albert mégis elpaktálta a közoktatásnak még csak *részleges* államosítását is. A képviselőház legutóbbi ülésén került sorra a közoktatásügyi tárcza költségvetésének tárgyalása.

A mióta Magyarországon parlamentáris élet van, mindig az volt a szokás, hogy ilyenkor a miniszter előadja programját, Lássá az ország, hogy milyen elvekkal bíró sáfárra bizza a nép adógarasaiból gyűjtött állami vagyont. A mit még a darabont-miniszter: Lukács György is megtett, azt Apponyi, a nemzeti államférfiu elmulasztotta. *Nem mondott programot.* Mert nem volt mit mondania. Mert mindazt elpaktálta a néppártnak, katolikus egyháznak, jobbra-balra, a mivel joga lett volna eldicsekednie. A kalsburgi jezsoviták tanítványa elpaktálta a közoktatás államosítását, a mi még a darabont programjában is benn volt, mert nem akar meghasonlani klerikális pajtásaival. *Eötvös József* utódja

„az állami iskolák felállításában a legteljesebb tekintettel van minden *jogos aggodalom* iránt“. Szóval szerinte *lehet* Magyarországon *jogos aggodalom* ezen hatalmas reform ellen. A „bariton-gróf“ szerint „az állami iskolák *tultengéséről* beszélni nem lehet“. Ez igaz! Hát akkor miért fél úgy tőlük, mint az ördög a tömjéntől?

Magyarország kultuszminisztere továbbra is azt akarja, hogy a nép buta maradjon, mert csak buta nép tűri sokáig a mai rabszolgaságot. Azt akarja, hogy a nemzetiségek továbbra is ki legyenek szolgáltatva a fiskálisok és pópák kapzsiságának. a kik *a magyarul nem tudó szegény román, tót és szász népet* tetszés szerint zsarolják, szedik ki lába alól a talajt. Csak a nép zsirján hiznak azok a nagyhangu, nagyvagyonu *néptribunok*, a kik ép annyira nem akarják a nép javát, mint a kormánypártban ülő cimboráik. *A népbutítás érdekében a nemzet aranyaszájú grófja még a nemzetiségi fiskálisokkal is össze-szűrte a levét!*

### Az új Hentzi szobor.

Mi lesz a nemzet becsületével?

A 64-ik gyalogezred 1866-ban Biskupitzban elhullott. Még hirtívője sem maradt a csatavesztésnek. A névtelen hősöknek emléket emeltek Szászvároson. Hatalmas kétéfű sas terpeszkedik az ég felé. De *sem Tisza István, sem Fejérváry Géza nem engedték leleplezni* a nemzetet sértő szobrot.

Ami sem a hazaáruló Tisza, sem a darabant Fejérváry alatt nem történhetett meg, megtörtént a »nemzeti« kormány alatt. Szászvároson leleplezték az új Hentzi szobrot a Gotterhalte hangjai mellett katonai parádával.

A »Radikális Ujság« értesülése szerint a leleplezés után a polgárság gyűlésben megbízta dr. Török főgimnáziumi tanárt, hogy kérje meg Olay Lajos képviselőt a kormánynál való közbenjárására. Olay felkereste Wekerlét, *de a Bécsből kötött pak-tum megakadályozta őt, hogy az ügyben valamit tehessen.* Megtörtént tehát az a szégyen, hogy a nemzeti uralom idejében lepleztek le egy Hentzi szobrot. *Ezzel a nemzet becsületét vitték vásárra.*

### Egy darabant naplójából.

(A „Budapesti Napló“-ból.)

„... Vállalkoztak a kormányzásra vezényszó nélkül, de az általános szavazati jog kötelezettségével.

Végeredmény: amiért lelkesedtek azt elejtettek, de amit a legpiszkosabb módon üldöztek és ocsároltak, azt felvették a programjukba.

Kinek a politikáját csufolják ők? A mienket. Szőröstől-bőröstől a mienket: *vezényszó nélkül, általános választói joggal, lapelkobzással, kabinetnoírral.* A különbség csak az, hogy amiért minket legazemberezték, ugyanazért ők nemzeti szabadság hőskül ünnepeletik magukat.

... Az ország nemsokára be fogja: hogy vagy mi sem voltunk darabantok, vagy ők is azok.“

### Leányok a bün fertőjében.

A kik anygalt csinálnak.

(Telefonjelentés.)

Borzalmas bünténynek jutott nyomára a bajai rendőrség. Titokzatos bünnel gyanusit néhány lelketlen embert. Napok óta járt szájról-szájra az eset. Az emberek sugdostak, nyíltan senki sem mert beszélni. Arról volt szó, hogy Bajának keleti külvárosában már hónapok óta működik egy lelketlen asszony. Angyalcsinálással foglalkozik. Valóságos büntanyát tart fenn. Hetek óta félve-lopva járnak házába fiatal leá-

nyok és asszonyok. Legtöbbje az asszonynál kap szállást. Ott maradtak, míg egészségük helyre állott. A rendőrséget a véletlen vezette nyomra. A lelketlen asszony háza tájáról a szemétszállító vállalat kocsija elszállította a hónapok óta felgyülemlett szemetet. A szemétdombon a vállalat megbizottja *nagymennyiségű véres kötést és egyéb gyanus holmit fedezett fel.* Tüstént jelentést tett a rendőrségen. A mikor a ház urnője *csak zavartan tudott felvilágosítást adni a leletről és foglalkozásáról* a rendőrség letartóztatta. Rajta kívül még négy fiatal leányt fogtak el.

### Marólug és petróleum.

Meghalt, mert szeretett.

(Expreszjelentés.)

Egyik budapesti ház kapuja alatt egy elkeseredett fiatal leány, Blahó Viktória tizennyole éves munkásnő bánatában marólugot ivott, hogy véget vessen boldogtalan életének. A mérges folyadék azonban nem hatott mindjárt. Blahó Viktória erre átment a szomszédos boltba, ahol egy kis üveg petróleumot vásárolt. Innen visszatérve, leöntötte ruháját a petróleummal és meggyújtotta azt. Egy pillanat alatt lángba borult a leány s az emberek, akik észrevették borzalmas tettét, csak nagynehezen tudták az égő, eleven fáklyát eloltani. A lángban álló ruházatot sietve tépdesték le róla, de így sem tudták megmenteni. Halálos égési sebeket szenvedett és néhány órai szenvedés után meg is halt.

A szerencsétlen leány szerelmi bánatában vált meg az élettől. Régebben viszonya volt valami Jendrassik Oszkár nevű lakatossegéddel, aki házasságot ígért neki. A fiu szüleitől nagyobb pénzösszeget kapott, hogy önállósítsa magát, azt azonban elleneztek a szülők, hogy Blahó Viktóriát vegye feleségül. Legalább így mondta Jendrassik és biztatta a leányt, hogy kiviszi Amerikába, ahol a házasságot megkötik. Időközben azonban elhídegült a szegény leánytól s egy másik leánynyal vándorolt ki az új hazába. Ezt megtudta Blahó Viktória és a hir hallatára annyira erőt vett rajta a bánat, hogy véget vetett meggyalázott életének.

## H I R E K.

— július 18.

**Futnak a kádihoz...** Néhány napja őszinte, nyílt kérdéseket intézünk a kolozsvári „Ujság“-hoz. Vártuk és várjuk napok óta az igaz feleletet. Mélységesen hallgattak kerek három napig. Ma reggel megszólalt az „Ujság“. Tudomására adja mindenkinek, a kit illet, hogy az „Előre“ ellen rágalalmazásért megindítja a sajtóper. Mi feleletet kértünk és ők a „kádihoz futnak“, mert akasztanak nyakunkba. Állunk elébe. De azért ki nem fogyunk a nyílt kérdésekből!

**Pisztóry emlékezete.** Kiss Sándor felső kereskedelmi iskolai igazgató tíz koronát adományozott a kolozsvári vakok intézetének koszoru megváltás címén, Pistóry Mór emlékezetére.

**A város pihenője.** A városi tisztviselők kérését intéztek a polgármesterhez a hivatalos órák új beosztása iránt. A kérés a hivatalos órák idejét akként óhajtja megváltoztatni, hogy ezután reggel 8 órától délután 2 óráig legyenek a tisztviselők elfoglalva hivatalaikban.

**Uj mentőkocsi.** A kolozsvári mentőorvosok állomása naponkint gazdagodik egy-egy újabb felszereléssel. Tegnap egy új, igen izléses betegszállító kocsit kaptak, a mely a legmodernebb igényeknek is megfelel és egy budapesti magyar cég remek munkája. Az új kocsit csak külön betegek szállítására használják. Berendezése kényelmes és leghasználatóbb része egy függőágy, a mely gummiballonon nyugszik.

**Öngyilkos káplár.** Bregádh József tizedes Kis-utca 54. szám alatti lakásán mellbe lötte magát. Haldokolva vitték a mentők a csapátkórházba.

**Kik rongálják a lámpákat?** A kolozsvári rendőrség nyomában van néhány rossz indulatú egyénnek, a kik a villamos utcai lámpákat rongálják. Ezek közül egy már töredelmes vallomást is tett a Ganz és Társa cégénél. A tettesek nagy részére rendkívül szigorú büntetés fog várni, már példaadás okáért is, mert többnyire életveszéllyel jár a bűnös cselekmény, amit elkövetnek. Felmásznak u. is az oszlopra, lecsavarják az üvegburkot és körtét. Az üvegburkot módosító folyadékkal megtöltve vissza helyezik. A körtét, vezetékét meg rongálják. Az efféle stiklikkel olyan villámütést kaphat a kihágó, hogy belehal. A rendőri őrszemnek a főkapitány szigorú utasítást adott a rongálók kézrekerítésére. A közönség is helyesen teszi, ha az őrszemet figyelmezteti az ilyen kihágásra, ugyanis arra is, ha egyik másik lámpa nem ég. Erről különben a Ganz irodájának a 403. telefonok is tehetnek jelentést és a vállalat a bajt azonnal orvosolja.

**Összeszurkált öreg ember.** Vida György eselédet, mikor a Kajántóvölgybe szekerezett, Szabó István földész megtámadta, hogy miért nem szegődött hozzá. Az lett a veszekedés vége, hogy Szabó Vidát vasvillájával karján össze-vissza szurkálta. A megvert öreg embert a kórházba szállították.

**Nap és esőernyő áthuzások** s egyéb javításokat olcsón és pontosan készítenek **Dakó Kálmán** díszmű-esztergályos Kolozsvár, Jókai-u. 2. sz.

**Pártoljuk a magyar ipart!** Ezt csak úgy tehetjük, ha mindenben következetesek vagyunk. Nem csak magunk vásárolunk magyar gyártmányt, de megkívánjuk attól is a kinél pénzünket költjük. Számolt ezzel **Botha Ferenc kávé**s, a **Védő-Egyesület** tagja, a kinek **Unio-utca 2. sz.** alatti kávéházában a biliardasztal is hazai gyártmány, kolozsvári magyar iparos remeke. Már ezért is nagyon megérdemli a hazafias közönség pártfogását a **Korona kávéház**, a mely minden más tekintetben is célszerűen berendezett kellemes üdülő hely.

## SZINJÁTÉK.

**A színházi iroda hirei.** (Fekete nap.) Szombaton este lesz a bemutató előadása Gárdonyi Géza legújabb darabjának, a „Fekete nap”-nak. A rendkívül nagyszemélyzetű és mozgalmas darabban a színháznak minden tagja szerephez jutott. A „Fekete nap” tárgya a szabadságharc legvéresebb eseményeiből van merítve. — (Honti Margit vendégfőlépései.) Honti Margit, a ki magyar opera-iskolát végezve, német színpadra ment s jelenleg is a barmeni színház szubrett-énekesnője, holnap esütörtökön és pénteken lesz vendége a kolozsvári színháznak. Két teljesen különböző szerepben lép fel, hogy képességeit magyar közönségnek is bemutassa. Első este a „Cigánybáró” Szaffiját éneklí, második este pedig a „Nebántsvirág” oimszerepét. A cigánybáró különben félhelyáras esti előadás lesz.

**A bajusz.** Verő György vígjátékában tegnap csak **Mátrai** érdemel említést. Volt is sikere. Toborzója különösen sok tapsot aratott.

## ORSZÁGGYÜLÉS.

(Telefonjelentés.)

**Justh Gyula** elnöklete alatt 10 órakor kezdődött a ház ülése.

Az igazságügyi tárca költségvetés tárgyalása volt napirenden.

**Polónyi** igazságügyminiszter a nemzeti-ségi képviselők kívánságaira felelt. Megígérte, hogy a **jogos sérelmeket orvosolni** fogja. Kijelentette, hogy a nemzetiségek saját nyelvüket a törvénykezés terén a törvény korlátain belül szabadon használhattak eddig is.

Után **Nagy Dezső** szólalt fel, a bíróságok újjászervezéséről beszélt és a bírák számára **anyagi függetlenséget** követelt. Azután megemlékezett a törvényszékek mellett alkalmazott **joggyakornokok helyzetéről.**

**Polónyi** azt válaszolta, hogy e kérdésekben óvatosan fog eljárni. Kijelentette, hogy sem a méltányosság, sem a jogosság elől a kormány nem fog elzárkozni.

**Vlád Aurél** a kir. törvényszékek felelősségi tanácsainak judikaturájáról beszélt. **Mezőfi Vilmos** az államfogyok sorsáról beszélt. Megemlékezett a váci éhségstrájk-ról, **tiltakozott Gadeon fogházigazgató eljárása ellen.** Követelte, hogy a **szociálista államfogyok azonos bánásmódban részesüljenek.**

**Polónyi** azt válaszolta, hogy az igazgató jogosan járt el. Különben is a megegyezés már létrejött.

**Lázár Pál** az iparosok érdekeiről szól, kiknek a rabok és fogyok munkáinak olcsósága árt.

**Polónyi** kijelentette, hogy a fogyokat kénytelen dolgoztatni, de valami intézkedést fog tenni.

Ezután megszavazták a tárca költségvetését.

Következett a belügyi tárca költségvetésének tárgyalása. **Tholdalagi** volt az előadó, ismerteti a javaslatot, különösen foglalkozott a községi és megyei autonomia kérdésével.

**Hodzsza Milán** szólalt fel és követelte a **főispánság eltörlését.** Javaslattal nyújtott be.

Szünet után **Návay Lajos** a községi törvény revízióját követelte.

Az ülés folyik.

## UTOLSÓ ÓRÁBAN.

Fővárosi tudósítónk távirati és telefonjelentése.

### Politikai helyzet.

Budapest, 1906. július 18. (Saj. tud.) A képviselőház munkarendje úgy van megállapítva, hogy a nyári szünet október közepéig tart. Azontul a jövő évi költségvetés tárgyalásával lesz elfoglalva a Ház. Az Ausztriával közös kérdésekre ilyen formán 1906-ban nem kerül a sor. Legfeljebb 1907. év elején indulhat meg az Ausztria elleni vita. A függetlenségi párt egy része elégedetlen a munkarend miatt. Azt állítják, hogy a **paktum irányítja a képviselőház munkarendjét** és a Béccsel való megegyezés előfeltétele volt, hogy az **osztrák viszonyokról csakis a költségvetés megszavazása után eshetik szó.**

### Szerb vámháboru.

Budapest, 1906. július 18. (Saj. tud.) **Belgrádból** jelentik: Péter szerb király erősen ki tart amellet, hogy a megegyezés Ausztria Magyarország és Szerbia közt a legrövidebb időn belül létesüljön. A legnagyobb valószínűség szerint a **Pasicz kormány le fog mondani.**

Budapest, 1906. július 18. (Saj. tud.) Ma **Polit Mihály** nemzetiségi képviselő interpellációt jegyzett be a szerb vámháboru kérdésében.

### Dreyfus perel.

Budapest, 1906. július 18. (Saj. tud.) **Párisból** jelentik: Dreyfus rehabilitálása után nyomban beperelte **Mercier** tábornokot a párisi polgári bíróságnál. Merciernek van legnagyobb része abban, hogy az első hadbíró-ság Dreyfust elítélte. Dreyfus kártalanítás címén indította meg keresetét.

### Egy gyorsvonat veszedelme.

Budapest, 1906. július 18. (Saj. tud.) Zsolnáról jelentik, hogy a Zsolna és Berlin közt közlekedő gyorsvonat elé ismeretlen tettesek tegnap éjjel súlyos vasgerendákat helyeztek a sínekre. A mozdonyvezető szerencsére észrevette az akadályokat és a gyorsvonatot még idejében megfékezte.

### Barabás és Eötvös harcolnak.

Budapest, 1906. július 18. (Saj. tud.) Az Erzsébetvárosban igen éles küzdelem

indult meg **Olay Lajos** az **Eötvös Károly** érdekében ismét nyílt kérdést intézett **Barabás Bélához.** Barabás erre azzal a válaszal felelt, hogy neki **Kossuth és Apponyi** határozott kívánságára kellett a harcot felvenni **Eötvös** ellen és így nem léphet vissza a jelöltségtől.

### Végre — valahára.

Budapest, 1906. július 18. (Saját tud.)

A „**Előre**” már említést tett arról az igazságtalan eljárásról, mely **László** nagyváradi főhadnagyot érte. A **Kossuth-nótát** énekelte és ezért lefokozták. Valamelyik cseh ezredben közlegény. Hírlik, hogy e kérdésben meginterpellálják a honvédelmi minisztert.

### Kubik — főispán.

Budapest, 1906. július 18. (Saj. tud.) Politikai körökben el van terjedve, hogy **Kubik Béla** borsodi főispánsága befejezett tény.

### Hentzet — kiadták.

Budapest, július 18. (Saját tud.) A mentelmi bizottság **Hentz Károly** képviselőt, a ki **Keglevich gróft** párbajban agyon-szurta, kiadta.

## Rónai mulató, Biasini Szálloda

Fedett helyiség! Eső ellen teljesen védve!

MA és mindennap

Uj! Uj!

**LES ZELINESCU** eredeti román ének- és tánceltős.

Uj! Uj!

**TILLY MIGNON** román-francia énekesnő és szárnykürt művésznő.

Ujdonság!! Ujdonság!!

**Történetek a Ferencvárosból.**

Bohózat.

SZEMÉLYEK:

Kerekes Ferenc, bérkocsis — Grünau.  
Ózv. Altmayer Rézi, hentesné — Csillag.  
Fellegvári Fridolin, színész — Kováts.  
Kövess Anna, varróleány — Dóri.  
Guttman Miksa, házasságközvetítő — Jaulus.

Az összes szerződöttetett tagok fölépte.

115 Francia zenekar. 17—

Belépti díj 1 kor. — Kezdeté fél 9 órakor.  
Szigoru családi műsor.

Mayyar konyha és tisztán kezelt borok. Pontos kiszolgálás.

A n. é. közönség kegyes pártfogásáért esedeznek

**Rónai János,** **Jaulus és Gündör,**

igazg. tulajdonos. művezetők.

## A Sétatéri Kioszkban

MA, és a következő napokon Magyarország legkiválóbb szalonzenekara

**Földesi Szerén k. a.**

hegedü-művésznő,

**Szabó Irén urhölgy**

zongora-művésznő 12 tagu zenekara,

**Goldmann A. karnagy**

közreműködésével

## hangversenyez.

A n. é. közönség becses pártfogásáért esedezik kiváló tisztelével

**Gárdonyi Imre** **Szabó Sándor**

tulajdonos 116 13— igazgató.

**Szabad bemenet.**

Felelős szerkesztő: **Dr. Partos Kornél.**

Kiadja: **A Szerkesztőség.**

Alapított 1887-ben.

# SÁMSON IZSÁK

uri és női cipész 112 5-5

KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 2. szám.

Ajánlja saját műhelyében, a leg gondosabb felügyelet mellett készült tartós és főképen komótviseletű, finom munkájú

**cipőit** érzékeny, beteg vagy hibás lábakra is.

Mindenféle színű finom bőr, selyem, lakk **báli cipők.**

Egy használt cipő bektüldése, vagy a lábnak papirosra való lerajzolása után (vidékre is) dolgozik gyorsan, szolid kivitelben, izlésesen.

Ne tessék tévedni és ne tessék sajnálni a fáradságot, mert az igazi **bőröndkészítő lakik Wesselényi Miklós-utca 24.**

szám alatt a **főposta mellett**, ahol mindennemű **kofferek** található a legnagyobb választékban, a legolcsóbbtól a legfinomabbig **kézi kofferek, bőr kofferek** mindennemű **bőr táskák, piaci táskák, utazó-, kézi és nagy kosarak** mind saját készítményeim és a legolcsóbb árban árusítom a jó minőségről és olcsóságról minden vevő tapasztalatot szerezhet. — Tisztelettel várom vevőimet 119 19-30

**HESCHELES,**  
bőrönd készítő.



**Kurz Sámuel** kelmefestő és vegyítisztító

Kolozsvar, Rudolf-út 7. sz.

Elvállalja férfi és női ruhák festését és vegyi tisztítását.

120 4-\*



**15 éves fiúk jó fizetéssel**

fölvétnének e lap kiadóhivatalába.

**NYÁRI SZINHÁZ.**

Kolozsvar, szerdán, 1906. évi július hó 18-án:

## Orpheus az alvilágban.

Bohózatos operette 4 felvonásban. Irta: Cremieux. Fordította: Latabár Endre. Zenéjét szerette: Offenbach J.

### SZEREPLŐK:

Aristeus — — — — —	Kassai Károly.
Plutó — — — — —	Mátray Kálmán.
Jupiter — — — — —	Mezey Mihály
Orpheus — — — — —	<b>Pusztai Béla.</b>
Styx Jankó — — — — —	Parlaghy Lajos.
Mercur — — — — —	V. Káldi Mariska.
Euridice — — — — —	Reményi Sári
Dianna — — — — —	Gergely Giza
Közvélemény — — — — —	K. Árpási Kata.
Junó — — — — —	Kovács Lili.
Cupidó — — — — —	Batizfalvy Elza.
Venus — — — — —	

Kezdete fél 8 óraker, vége 10 óraker.

Telefon szám 364.

Nyomatott Ajtai K. Albert könyvnyomdájában Kolozsvar, Deák Ferenc-utca 4. sz.

Telefon szám 364.

# Kolozsvarott csak két napon

szerdán jul. 18-án és csütörtökön jul. 19-én

## a Vásártéren

Az esti előadás semmiben sem különbözik a délutánitól.

délután 2 óraker. **Naponta két előadás** este 8 óraker.

Bemenet délután 1-től és este 7-től kezdve.

Minden ülés vízmentes ponyva által van védve.

## BUFFALO BILL'S WILD WEST

A Congress of Rough Riders of the World

(a világ legmerészebb lovasai)

személyesen elővezetve és előadva

**CODY W. F. ezredes, „Buffalo Bill“**

által

aki utolsósor üdvözli a közönséget,

mert nem fog többé visszatérni. Aki most nem látja, soha sem fogja többé látni.

3 különvonat.

A világnak legnagyobb tanulságos

kiállítása

az összes nemzetek legmerészebb lovasait egyesítve.

A világ egyetlen ilyen kiállítása.

Európának, Ázsiának, Afrikának és Amerikának bennszülött lovasai, a Kaukázus hegységeiből, Oroszország pusztáiból, Afrika sivatagjai, Mexikó kordillerái és Amerika Andenei és sziklahegységéből származva, a modern lovassági különlegességek természet-hű másolatát adják elő. Kitűnő látványosságok, ilyen hasonló egyesítést eddig még nem lehetett látni. Amerikai zuavok, az Egyesült Államok civil katonasága, arabok, beduinok, amerikai cowboysok, gyorslövők és lassodobók, Rooseveltnek Rough Ridersei, indiánok, kubánok, a Nyugat-aleányai, mexikóiak, Johnny Baker, Bucking Bronchos (vad lovak), expressz ponynyak, gyorsfutárok, kivándorlók csapatjai, jelenetek a Nyugat-Amerika határelétéből a pusztákon.

Egy csoport japáni „Samurai“

modern és antik hadi gyakorlataikkal.

„BUFFALO BILL“ a lővész mester lohaton nagy-szerű lövőgyakorlatát előadva vágató lovon.

A Little Big Horn csata, melyben 800 indián, kémek, katonák és lovak fordulnak elő; egy igazi katonai dráma, ugyszintén a legnagyobb mint legmeghőbb pontossággal előadva és mely a lővész szemé előtt a híres magasztalással, Custer utolsó menekvése és heroikus végzetével fejeződik be.

A nagy arena este különleges három villamos szystema szerint van napvilágosan kivilágítva.

A hirdetett előadás bármily időjárásnál is megtartatik.

Egyetlenegy jegy feljogosít, az összes hirdetett látványosságoknak megtekintésére.

## „BUFFALO BILL“ HELYÁRAI:

Első hely 2 korona; Számozott hely 4 korona; Fenntartott hely 5 korona; Páholy-ülés 8 korona. Egész páholy (6 személy részére) 48 korona. — Gyermekek 10 éven alól fél árat fizetnek.

Jegyek előre válthatók az 5 és 8 koronás helyekre rendes áron az előadások napján délelőtt 9 órától

10 Sepage Lajosnál, Mátyás király-tér 2. szám alatt. 6-6

Marosvásárhelyen jul. 17-én. Nagyváradon jul. 20-án.

